

Fra Krydseren „Fylla“s Togt til Island 1888.

Ved Premierløjtnant i Flaaden C. Ryder.

(Hermed Tavle II.)

Som det vil være Tidsskriftets Læsere bekendt fra tidligere Artikler har det Stationsskib, som aarlig udsendes til Island foruden sin øvrige Tjeneste ogsaa i nogle Aar foretaget Dybdelodninger og Temperaturundersøgelser i Farvandene omkring Island og særlig i Danmarksstrædet. Disse Undersøgelser begyndte i 1877 med „Fylla“ og fortsattes i 1878 og 79 med „Fylla“ og „Ingolf“. Ogsaa ifjor havde Krydseren „Fylla“, Kapt. *Sølling*, faaet Ordre til at anstille hydrografiske Undersøgelser i Danmarksstrædet.

„Fylla“ afgik fra Kjøbenhavn den 22de April og ankom til Færøerne fire Dage senere. Øerne havde endnu et meget vinterligt Udseende. Afrejsen fra Kjøbenhavn var bleven opsat, indtil Isen var gaaet bort (den oprindelig bestemte Afgangstid var de første Dage af April); i Kattegattet havde vi en forrygende Snestorm, og medens vi laa i Vestmanhavn paa Færøerne, fik vi atter en voldsom østlig Storm med Sne. Denne Storm havde blæst med orkanagtigt Raseri i Farvandet mellem Færøerne og Island og ikke faa franske Fiskerskonnerter vare forliste paa Sydkysten af Island. I det Hele taget klagede man paa Færøerne over den usædvanlig strænge og vedholdende Vinter, og man saa endnu Beviserne derfor paa Fjældene, hvor Sneen omtrent laa helt ned til Havet, hvilket efter Færingernes Udsagn er meget sjældent paa denne Aarstid.

Efter omtrent en Uges Ophold paa Færøerne gik vi til Island. Den 7de passerede vi Kap Reykjanæs og ankrede kort efter ved Reykjavik. Ganske det samme Syn, som vi havde havt ved Færøerne, gjentog sig her: Landet, selv det lave Land ved Kap Reykjanæs, var fuldstændig dækket med Sne, og alt tydede paa, at Vinteren ligesaa nødig vilde slippe sit Herredømme her oppe som i Danmark.

Ogsaa Isforholdene vare meget slemme iaar, da Isen kom tidlig og blev længe liggende i store Masser og blokerede Kysten i en sjælden stor Udstrækning, idet den fra Kap Nord laa langs hele Nordlandet, Østlandet og derfra videre lange Sydlandet til Portland, ja, endog blokerede Havnen ved Vestmannøerne, hvor den kun skal være set i nogen Mængde én Gang i dette Aarhundrede, nemlig d. 26de Maj 1826*).

*) „Strømninger og Isdrift ved Island“, af Kommander-kapitajn C. Irminger. Tidsskrift for Søvæsen. 1861.

Efter at Krydseren i Løbet af Maj og Juni havde besøgt de fleste af Fjordene paa Vestkysten af Island og foretaget nogle Opmaalinger af den sydlige Kyst af Faxebugten, bleve Undersøgelserne i Danmarksstrædet paabegyndte, idet vi den 8de Juli om Aftenen lettede fra Reykjavik Rhed og stode vest paa.

Vejret havde i nogle Dage været roligt og smukt, hvad Islænderne paastode var en Følge af, at Isen laa fast til Nordlandet. Vejrliget spiller jo ved Dybdelodninger og Temperaturmaalinger en stor Rolle, idet det er af Vigtighed at have godt og nogenlunde klart Vejr og nogenlunde rolig Sø, det første for at kunne kontrolere sit Bestik ved Hjælp af astronomiske Observationer, det andet for at kunne undgaa Tab af Instrumenter og Thermometre, hvilket, naar Skibet ruller, let kan finde Sted, ved at Linen springer.

Islands Farvande ere naturligvis meget ugunstige for den Slags Undersøgelser, idet de hyppige Vejrforandringer med Storm og Taage i Forbindelse med de stærke, skiftende og lidet kjendte Strømninger, Polarisens samt Kompassets Upaalidelighed i Forening gjøre Navigationen meget usikker. Det gjaldt derfor om at være saa heldig at træffe en Periode med roligt Vejr, og da vi den 8de lettede fra Reykjavik og stode vest paa, havde vi godt Haab i saa Henseende.

Saalænge Dybden holdt sig under 100 Favne, blev der loddet med Sir William Thompsons Loddeapparat under Gang, medens vi til Lodning af Dybder over 100 Favne benyttede det amerikanske „Sigsbee“s Dybhavs-Loddeapparat med Klaverstræng og en barked, kabelslaet Line til at tage Temperaturen mellem Bunden og Overfladen. Af Thermometre benyttedes Negretti-Zambra's i forskellige Indfatninger

Den 9de Juli om Eftm. toge vi det første Lodskud, og Lodningen fortsattes nu hver fjerde Time med en gennemsnitlig Afstand mellem Lodskuddene af omtrent 20 Kvml. paa en Linje, Linje I, retvisende VNV i. Den 10de krydsede vi den Lodskudslinje, som i 1878 var tagen fra „Fylla“, og vi fik her vor største Dybde Kl. 2 Eftm. paa 970 Favne med Bundart: Ler og Smaasten.

Vinden, som i Begyndelsen havde været jævn nordvestlig, gik derpaa over til Stille, og om Eftermiddagen blæste det op med en Storm af SE, saa at Lodningen maatte foreløbig opgives, og Skibet drejedes under.

Allerede den næste Dags Formiddag bedagedes Vejret efterhaanden, og Kl. 2 Eftm. kunde vi igjen begynde Lodningerne i Fortsættelse af vor gamle Linje, men Glæden herover varede ikke længe. Vi havde hidtil i Havets Overflade haft en Temperatur af over 9° Celsius, og saalænge denne vedblev, havde vi godt Haab om ikke at møde nogen Is, som kunde hindre os i at naa langt over mod Grønlands Østkyst, som det var vore Ønskers Maal i det mindste at faa at se. Men Kl. 4 om Eftermiddagen begyndte Overfladevandets Temperatur at falde meget hurtig, som ses af vedføjede lille Tabel, og Kl. 6³/₄ var Temperaturen kun 1°_s.

Overfladevandets Temperatur d. 11te Juli 1888.

	Luft.	Overfladevand.	Stedbestemmelse.
Kl. 12 Md.	11.1	9.7	— { 65° 13'6 30 38'1
1 pm.	10.9	9.5	
2	12.1	9.4	
3	11.4	9.0	
4	11.7	9.0	— { 65° 28'6 30 54'6
5	9.7	5.3	
5 ¹ / ₂	9.2	2.8	
5 ³ / ₄	7.9	2.8	
6	7.2	2.2	
6 ¹ / ₄	5.8	2.0	
6 ¹ / ₂	5.7	2.0	
6 ³ / ₄	5.9	1.8	
7	3.4	2.4	
7 ¹ / ₄	3.6	2.6	
7 ¹ / ₂	3.9	3.5	
7 ³ / ₄	6.3	5.9	
8	6.3	5.0	— { 65° 37'.0 ved 31 35'.8 Isen.
9	6.5	7.2	} Stod op langs Isen.
10	6.7	8.2	
11	7.1	7.4	
12	5.4	3.7	

Den lave Temperatur var et sikkert Tegn til, at Isen var i Nærheden, men mærkværdigt nok begyndte Temperaturen strax efter at stige, uden at vi havde set saa meget som en Skodse; den bekjendte lave, hvide og fugtige Istaage viste sig, og Luftens Temperatur gik ned til 3°_s. Disse Kjendetegn paa Isens Nærhed sloge ikke fejl, thi kort efter hørte vi den hule Lyd, som frembragtes af Dønningen, der slog op mod Isskodserne og væltede dem mod hverandre.

Vi loddede her paa 184 Favne Vand og fandt en Bundart af Grus og Skaller. Dette vort vestligste Punkt

laa paa 65° 37' N. Br. omtrent 240 Kvml. fra Island 31° 36' V. Lgd. og omtrent 90 Kvml. fra Grønlands Østkyst. Da der med den stærke Dønning og tætte Taage ikke kunde være Tale om med „Fylla“ at sætte ind i Isen, vendte vi nord-ost over og stode op langs Iskanten, men maatte efterhaanden holde mere og mere østlig, og om Natten fik vi paa engang Isen at here øst for os. Vi maatte derfor igjen staa syd i for at komme udenom Isen, og vi begyndte den næste Dag Lodningerne paa vor anden Linje, Linje 2, fra 65° 30' N. Br. i Retning mod 29° 30' V. Lgd. Islands nordvestlige Fjorde omtrent retv. E. t. N. Den 13de om Middagen stod „Fylla“ ind og ankrede paa Talknafjord.

Resultatet af Maalingerne ere de to Diagrammer I og II.

Af I fremgaar, naar man først undersøger Dybdeforholdene, at indtil 40 Kvml. fra Kap Skagen er der ikke under 100 Favne, og man skal ud til 80 Kvml. for at faa 200 Favne, men herfra falder Bunden temmelig brat ned til omtrent 1000 Fv. paa omtrent 30° V. Lgd., men stiger ligesaa hurtig igjen til 200 Favne paa 31¹/₂° Lgd., og ifølge tidligere Maalinger fra Krydseren „Ingolf“ i 1879*) og andre Skibe er Dybden herfra og lige ind til Østgrønlands Kyst afvexlende mellem 100 og 200 Favne.

Af II ses, at der i Linje 2 ikke er dybere Vand end 600 Favne, og at Bunden skraaner her ganske jævnt op til 100 Favne, som træffes omtrent 40 Kvml. fra de nordvestlige Fjorde.

At man i Linje 1 ikke faar mere end det ene Lodskud paa omtrent 1000 Fv. (970), ligger i, at man her er ved den nordlige Ende af den dybe Sænkning, der fra Atlanterhavet i NNelig Retning skyder op mellem Island og Grønland, og som her afbrydes af den „Bro“, der fra Grønland gaar over Island, Færøerne og Øerne nord for Skotland. Paa denne Bro er der ikke over 300 Fv. Bundarten er i Linje 1 hovedsagelig fint Ler, af og til med Grus, Smaasten og Skaller, i Linje 2 derimod hovedsagelig Grus og Skaller.

Betragte vi Temperaturkurverne, se vi, at det forholdsvis varme Vand, som fra Atlanterhavet gaar mod NE, og som omkring Island kaldes „Irmingers Strøm“, gaar meget langt vester ud, idet vi i Overfladen træffe Vand af over 9° Varme lige ud til omtrent 31° V. Lgd. Med enkelte mindre Svingninger i

*) Se Geogr.-Tidssk. 4de Bd. 1880. S. 47.

Kurverne aftager Temperaturen fra Overfladen jævnt ned mod Bunden. Den laveste, maalte Bundtemperatur her er $4^{\circ}_{.4}$, og den findes paa den største Dybde, 970 Favne; jo mindre Dybden er, desto højere bliver Temperaturen ved Bunden. Særlig Interesse frembyde de tre Temperaturserier 8, 9 og 10, som vise en kold Strøm begrænset af forholdsvis varmt Vand paa begge Sider.

Dybde	Nr. 8	Nr. 9	Nr. 10
Overfl.	9.0	1.8	5.7
2 Fv.	8.9	1.8	„
10 „	8.8	2.7	„
20 „	8.5	4.0	7.0
30 „	„	4.7	„
40 „	7.1	5.2	7.8
55 „	7.1	6.2	7.0
100 „	7.0	6.0	6.5
180 „	„	„	6.0
200 „	6.5	4.8	„
350 „	5.3	„	„

Der er altsaa her en smal Strimmel af Polarstrømmen, som har skaaret sig ned i den varmere Strøm, thi det kan vel næppe tænkes, at Smeltevandet fra en lokal Ismasse kunde afkøle de underliggende Lag til omtrent 50 Favnes Dybde, hvor der er en Forskjel mellem dette Lodskuds (Nr. 9) Temperatur og de to nærmest liggende paa omtrent 1° ; men saadanne Strimler koldt Vand ere ogsaa truffne tidligere, saaledes i 1877.

At der fra Aar til Aar ikke er megen Forskjel i disse Forhold, vil man let se ved at sammenligne Diagram I med III, hvilket sidste er taget i 1878 og fremstiller Forholdene paa en Linje fra Snefjælds Jøkul omtrent retvisende vester ud, hvilken Linje skærer den fra iaar, saa at dens vestligste Punkt ligger noget sydligere og derfor ogsaa har noget mere Vand, idet den største Dybde her var 1125 Favne. Ogsaa dette Diagram viser i Overfladen en høj Temperatur, mellem 10° og 11° , som efterhaanden taber sig ned mod Bunden, hvor der paa Grund af den større Dybde ogsaa er en lavere Temperatur, nemlig $3^{\circ}_{.3}$.

Det er af Interesse at se, at den iskolde, hund-gaaende Polarstrøm paa denne Bredde først træffes endnu vestligere, og naar Polariseringen alligevel jævnlig ligger langt inde over den varme NE-gaaende Strøm, er det et godt Bevis paa, hvor meget Isens Forekomst og Bevægelsesretning er afhængig af Vindforholdene, hvad jo mange ville benægte, idet de paastaa, at Vinden

i Forhold til Strømmen saa godt som ingen Rolle spiller med Hensyn til Isens Bevægelse.

Linje 2 viser en jævn Stigning af Bunden, og Temperaturkurverne følge omtrent denne. Overfladevandets Temperatur er gennemgaaende faldet en lille Smule, idet den gaar ned til $8^{\circ}_{.4}$, medens den i Linje 1 ikke kom under 9° før ved Lodskud Nr. 9. Bundtemperaturen er omtrent $5^{\circ}_{.7}$ for hele Linjen.

I denne Linje blev der ved Lodskud Nr. 13 foretaget en Trawling paa omtrent 550 Favne Vand med et meget smukt Resultat. Udbyttet er senere blevet afleveret til zoologisk Museum. Der var en Mængde skjøre Svampe, nogle Havedderkopper af forskjellige Arter, fine Slangestjærner foruden Krebsdyr og Snegle, kort sagt: Beviser for, at der her rører sig et rigt animalsk Liv.

Des værre var dette den eneste Gang, vi fik Lejlighed til at foretage en Trawling iaar paa dybere Vand, men man maa haabe, at det Tidspunkt ikke ligger alt for fjærnt, da en systematisk Undersøgelse af de islandske Farvande paabegyndes saa vel med Hensyn til Dybdeforhold og Temperatur som ogsaa med Hensyn til det animalske Liv, der forefindes paa Bunden. At dette ikke udelukkende vil have rent videnskabeligt Værd, vil let indses, naar man ser hen til den store Betydning, det vil have for Fiskeriet at komme til fyldig Kundskab om Fiskebankers Beliggenhed og alle de mange Spørgsmaal, som henhøre her under. I det Hele taget paahviler der Danmark i denne Henseende, som ogsaa i Retning af Undersøgelse af den grønlandske Kyst af Danmarksstrædet fra 66° og nord efter, en moralsk Forpligtelse, som det vilde være ønskeligt snart at faa opfyldt.

Medens vi med „Fylla“ laa opankrede for Trawling, gjorde vi den mærkelige Iagttagelse, at Skibet af Strømmen blev sat retvisende SSW i, hvad der er meget underligt, da vi jo her vare midt i den varme Strøm, som skulde sætte NE i, og Vinden tilmed var flov SSElig med lidt Dønning. Grunden til denne sydlige Forsætning er det vanskeligt at forklare, med mindre det skulde kunne tænkes, at den oppgaaende Grund kunde foraarsage en Hvirvel i Vandet, hvad der vel næppe er rimeligt, eller at den skulde hidrøre fra en Slags Idvande, der af Polarstrømmen slæbes med.

Den 13de Juli ankrede vi, som nævnt, paa Talknafjord, og paa Grund af, at Isen endnu ikke var gaaet fra Kap Nord, og vi skulde afvente Postskibets Ankomst, forbleve vi i nogen Tid paa de nordvestlige Fjorde.

Vi fik her Lejlighed til at se de amerikanske Helleflynderfiskere, snukke og velsejlende Skonnerter, fortrinsvis hjemmehørende i Gloucester og for en Del besatte med skandinavisk Mandskab. Tidligere have de om Sommeren saa godt som udelukkende fisket i Davis-Strædet, og navnlig have de haft deres Tilhold ved den danske Koloni Holstensborg i Vestgrønland. Her havde de, trods det givne Forbud, som udelukker Fremmede fra at besøge de danske Kolonier undtagen i Nødtilfælde, lagt deres Salt i Land, og her fik de Grønlandere om Bord for at hjælpe til med Fiskeriet, for hvilken Tjeneste disse betaltes med Hovederne af de fangede Helleflyndere, Tøj, Brød og lignende. Grønlanderne, som letsindig indlode sig paa dette Foretagende, forsømte derfor efterhaanden fuldstændig deres nationale Erhverv, som er det Eneste, der i Længden kan holde Nationen oppe. Efter Henstilling af Direktoratet for den kgl. grønlandske Handel sendte Regeringen derfor i 1884 „Fylla“ til Grønland for at varetage de danske Interesser.

Amerikanerne fiske saa godt som udelukkende Helleflyndere under Island, og paa det forholdsvis flakke Vand udfør de nordvestlige Fjorde gjorde de iaar en god Fangst. Hver Skonnert har 6—7 smaa Baade, som kunne sættes inden i hinanden, og med hvilke Linerne føres ud. Fiskeriet foregaar paa den Maade, at Skonnerten ankrer paa omtrent 40 Favne Vand, og Linerne føres nu ud i Stjerneform fra Ankerpladsen. Naar hele Linen, som i Regelen er omtr. 1 Kvamil lang og for hver Favne forsynet med Krog og Mading, er ført ud, bliver Baaden, hvortil hører en Besætning af to Mand, liggende ved den yderste Ende af Linerne, indtil disse igjen skulle tages op. Som ovenfor nævnt, fiskede Amerikanerne udmærket godt iaar ved Island, og der er al Udsigt til, at de ogsaa for Fremtiden ville give Møde her og sikkert i større Antal.

Efter at vi i lang Tid med Utaalmodighed havde afventet Postskibet, ankom dette endelig til Isafjord den 23de Juli. Efter at have modtaget og afleveret Posten gik „Fylla“ samme Eftermiddag nord efter, og ved Midnat begyndte vi Lodningerne igjen paa Linje Nr. 3 fra Kögur Huk ved Kap Nord og retvisende NE t. N i, men allerede om Middagen mødte vi Isen paa 67° 26' N. Br., omtrent 60 Kvamil nord for Kap Nord. Atter her kom Isen i Følge med de tykke, isnende Taagebanker, og Luftens Temperatur faldt fra 6°₈ ved Midnat til 1°₉ ved Middag.

En anden Linje, Nr. 4, blev nu tagen herfra og i SØlig Retning ned mod Øfjord indtil 36 Kvamil

nord for Munden af Skagaffjorden. Resultaterne af Maalingerne fremgaa af Diagrammerne IV og V.

Af det første Diagram ses, at Dybden fra Kögur Huk tiltager jævnt nord paa, medens det andet viser lidt mere uregelmæssige Bundforhold, men den Ende af Linje 4, som er nærmest Land, nærmer sig jo ogsaa meget til den Strækning, hvor Grimsey og Mevenklint ligge.

Temperaturkurverne i Linje 3 vise, at det varme Vand, „Irmingers Strøm“, fra Kysten strækker sig saa langt ud, som vi med „Fylla“ kunde komme, omtrent 60 Kvamil fra Kap Nord, men Overfladevandets Maximumtemperatur er nu falden et Par Grader, nemlig fra lidt over 9° til lidt over 7°, og det varme Lags Mægtighed er her ikke tilnærmelsesvis saa stor som i Linje 1 og 2, idet vi allerede træffe Kurverne for 1° Varme i en Dybde af 200 Favne, medens vi i Linje 1 i 200 Favnes Dybde have en Temperatur af 6°₅, og den laveste Bundtemperatur er 4°₄; men vi ere jo ogsaa komne paa den anden Side af den før omtalte grønlandsk-islandsk-færøiske Ryg og ud i det egentlige Polarbasin, hvis iskolde Bundvand ikke kan overskride denne Ryg. En Sammenligning med det Tværnsnit, som findes i et tidligere Bind af „Geografisk Tidsskrift“ og som er taget fra „Fylla“ i 1878 fra Kap Nord nord i paa samme Dato, den 24de Juli, viser omtrent de samme Bundtemperaturer, men iaar er der i den nordlige Del paa Overfladen kommet et koldt Lag. Det er vel rimeligt, at det er en lignende modgaaende Gren af Polarstrømmen, som vi mødte i Linje 1.

Des værre forliste vi temmelig tidlig paa Rejsen vore Apparater til at hente Vand op fra forskjellige Dybder, og man er derfor udelukket fra af Saltholdigheden eller Vægtfylden at fuldstændiggjøre de Oplysninger, som Temperaturerne give os. Paa det nordligste Stykke af Linje 3 havde Overfladevandet en Vægtfylde af 1.0264, medens den ellers var omtrent 1.0276.

Temperaturkurverne i Diagram V for Linje 4 vise, at der overalt i Sænkningen i Bunden findes Vand med en meget lav Temperatur, og det synes, som om det varmeste Vand i „Irmingers Strøm“ her ikke naar helt ind til Kysten, idet Kurven for 5° maa lukkes her. Des værre kunde Linjen ikke fortsættes videre, da der paa Grund af Taagen og Kompassets Upaalidelighed var kommen nogen Usikkerhed i Navigeringen.

Bundarten ved alle disse Lodskud var fint blaåt Ler, saa fint, at mange vist vilde have kaldt det Mudder; kun et enkelt Sted i Linje 4, Lodskud Nr. 25

paa 189 Favne, fik vi en Bundart op af mere haardt, brunt Ler.

Flere Lodninger og Undersøgelser blev der ikke Tid og Lejlighed til at anstille iaar, men der er jo endnu en rig Mark for senere Undersøgelser.

Temperatur- og Dybdeforholdene i Farvandene øst og syd for Island ere saaledes endnu saa godt som fuldstændig ukjendte, og deres Undersøgelse vilde sikkert give mange smukke Resultater.

Sluttelig skal jeg i al Korthed omtale Isforholdene ved Island iaar, idet jeg dog skal forudskikke den Bemærkning, at jeg ikke har haft Tid til at samle alle Oplysninger, som muligen kunne faas herom, men maa indskrænke mig til at meddele, hvad der fremgaar af de sparsomme Efterretninger angaaende Isen, som meteorologisk Institut har faaet fra sine Stationer paa Island, og som velvilligst have været stillede til min Raadighed, end videre nogle Meddelelser fra Kaptajn *Christiansen*, Føreren af Postdampskibet „Laura“, og endelig hvad vi selv have hørt og set i Løbet af Togtet.

Det synes da, som om Isen i det Hele taget er kommen temmelig tidlig, omtrent ved Nyaarstid. I Februar er den da atter gaaet lidt fra Landet, men kun for at komme saa meget desto kraftigere igjen i Marts Maaned, og nu blev den liggende i flere Maaneder og afspærrede Nord- og Østkysten for al Kommunikation ad Søvejen med den øvrige Verden.

Ved Grimsey kunde ingen Maaling af Havets Temperatur finde Sted paa Grund af Isen i Tidsrummet fra 20de Marts—18de Juni. Af et Brev fra Raufarhavn af 15de Juni anføres:

„Den grønlandske Is har hele Tiden ligget her siden Jul. Den er kun i Februar drevet et lille Stykke fra Land for at komme desto kraftigere igjen. Man kunde dog ikke have ventet, at der vilde komme to saa slemme Isaar i Træk, hvilket er meget usædvanligt. Her er derfor ikke kommet noget Skib endnu. Der ser ud til at være langt mere Is end sidste Sommer, især vest paa, thi ved denne Tid var der ifjor ikke videre Is paa Røde Huk (Raudinupr) og hele Vejen vest efter, hvorimod der nu er fuldt op af Is.“ —

Fra Beruffjord saas Isen den 24de Marts. Den 30te Marts kom den ind i Fjorden, hvor den laa til Slutningen af Juni, men udfor de nordlige Fjorde, f. Ex. Seydisfjord, blev den liggende endnu længere, og da „Fylla“ ankom dertil den 13de Avgust, var Isen

først gaaet et Par Dage forinden, og Rester af den laa endnu hist og her under Land.

At Isen saaledes ligger ved Nord- og Østkysten, er jo meget almindeligt, men at den kommer saa tæt ind til de nordvestlige Fjorde, som den gjorde iaar, er sjældnere.

Da „Laura“ i Begyndelsen af Maj gik op til Isafjord, mødte man flere store Isskodser udfor Arnefjord og Dyrefjord, og Havkalfiskerne fortalte, at Isen dengang laa tæt til Nordlandet helt ned til Ritter Huk og derfra i SVlig Retning kun 2 à 3 Mil fra de nordvestlige Fjorde. Paa Hjemvejen d. 7de Maj maatte „Laura“ holde klos ind til Land, da Isen paa Grund af NVlig Storm var sat ind mod Land og laa helt ned til Dyrefjord.

I Slutningen af Maj prøvede Postdampskibet „Thyra“ flere Gange paa at komme frem til Fjordene paa Nordlandet, men man traf hver Gang Isen ved Kap Nord, hvorfra den strakte sig i en Bue NV, V og SV. Denne Isgrænse svingede naturligvis frem og tilbage, og fra den store Ismasse frigjordes mindre Partier. Saaledes kom en Dag, da „Fylla“ laa til Ankers i Patricksfjord, en fransk Fiskerskonneret ind, hvis Fører fortalte, at han havde truffet Isen tæt ud for Nordfjordene i rask Drift syd efter, saa at han antog, at alle Fjordene, Dyrefjorden indbefattet, i Løbet af kort Tid vilde være spærrede af Isen.

Da „Fylla“ om Aftenen stod ud efter, naaede vi ud til $66^{\circ} 10' N. Br.$ uden at se Spor af Isen, $24^{\circ} 15' VLgd.$ men at denne ikke var langt borte, derom vidnede Overfladevandets lave Temperatur, nemlig kun $+ 1^{\circ}.5$. Hvad Franskmanden havde set, har vel kun været en løsreven, mindre Ismasse, som af Vinden er bleven ført hurtig af Sted.

Den 10de Juni gik „Fylla“ fra Isafjord til Talknafjord og traf da nogle spredte Skodser, men Temperaturen i Overfladen var dog til Trods herfor temmelig høj, $+ 4^{\circ}.5$, saa at den faste Ismasse var temmelig langt borte, men man kunde dog se Isblink i Nord.

Hvalfangerdamperen „Jason“, som den 1ste Juni skulde gaa ind til Isafjord for at afhente Dr. Fr. Nansens Expedition, maatte gaa øst og syd om Island.

Paa Østsiden af Island traf „Thyra“, Kapt. *Sørensen*, i Midten af Maj den østligste Spids af Isen allerede paa $64^{\circ} 45' N. Br.$ og derfra strakte den $9^{\circ} 0' V. Lgd.$ sig ned til Ingolfshøfde; mod Nord trak den sig tilbage til et Punkt paa $64^{\circ} 15' N. Br.$ og derfra $21^{\circ} 15' V. Lgd.$ videre i NElig Retning.

Paa Sydsiden af Island naaede Isen, som tidligere nævnt, saa langt vest paa, at Havnen ved Vestmannøerne d. 7de Juni var fuldpakket af Is, saa at al Passage til og fra Skibene maatte ske over Isen, og den 9de Juni saas fra „Laura“, som da var paa Rejse fra Kjøbenhavn til Island, en Mængde Drivis inde under Landet fra Portland til henimod Ørebak.

At Isen forekommer paa denne Del af Kysten, er stik imod al Sædvane, men ogsaa i anden Retning har den iaar gjort Brud paa, hvad der af gamle Islandsfarere har været en fastslaaet Regel, nemlig, at Isen aldrig træffes paa Østlandet, efter at den har forladt Nordlandet. Dette fandt imidlertid Sted iaar, thi, medens nogle af Østkystens Fjorde, som omtalt, vare lukkede til Midten af Avgust, kunde man komme til Øfjord vest fra en Maaned tidligere, men dette tjener kun til at bekræfte den gamle Sætning, at overfor Isforhold gjælder ingen Regler fuldt ud.

At to saa strænge Isaar som 1887 og 1888 have stor Indflydelse paa de islandske Forhold vil være indlysende. Ikke alene kan der ingen Tilførsler fra Danmark komme til de blokerede Handelsstationer for langt hen paa Eftersommeren, men Fiskeriet ligger stille, og Ismassen virker gennem Klima og Vegetation paa

Faareavlen og denne igjen paa Islændernes Velfærd. Følgen deraf er, at en Mængde Islændere, særlig fra Nordlandet, vende Hjemmet Ryggen og udvandre til Amerika. Og naar en stor Del af den arbejdsdygtige Befolkning udvandrer, vil Arbejdslønnen, som i Forvejen er stor nok, blive endnu større, og heraf følger igjen, at mange ikke kunne overkomme at betale den, naar det gjælder om hurtig at faa Høet tørret og bjærget, og bliver Høet ikke bjærget i tør Tilstand, have Islænderne intet Vinterfoder, og det næste Aar maa saa et nyt Hold udvandre.

Det kan synes underligt, at man kalder Arbejdslønnen høj, samtidig med at den arbejdsdygtige Befolkning udvandrer, hvad der vel nærmest skulde antyde, at Arbejdslønnen var for lav; men Sagen er, at der gjennemgaaende er meget lidt Arbejde, og at dette til Dels nødvendigvis bliver sammenhobet paa den meget korte Sommertid og endda kun paa de Dage, hvor det er godt Vejr.

Det vilde være udenfor vor Opgave at gaa nærmere ind herpaa, men vi have anført tilstrækkeligt til at vise, at en fortsat Række strænge Isaar kan have de mest skjæbnesvangre Følger for Befolkningen paa Islands Nord- og Østkyst.

Tabel over Dybhavstemperaturer 1888.

Linje 1.

Vertikal Nr. 1888.	1. 9. Juli 2pm.	2. 9. Juli 6pm.	3. 9. Juli 10pm.	4. 10. Juli 2am	5. 10. Juli 6am	6. 10. Juli 10am	7. 10. Juli 2pm.	8. 11. Juli 2pm.	9. 11. Juli 6pm.	10. 11. Juli 8pm.
N. Br.	64° 23'.3	64° 27'.0	64° 30'.8	64° 40'.7	64° 49'.2	64° 57'.2	65° 07'.4	65° 26'.7	65° 34'.1	65° 37'.0
V. Lgd.	25° 01'.3	25° 44'.3	26° 31'.2	27° 17'.9	28° 0'.4	28° 40'.9	29° 35'.5	30° 45'.3	31° 21'.6	31° 35'.8
Luftens Temp.	13°.2	11°.4	10°.2	10°.0	9°.8	12°.0	10°.2	12°.0	5°.7	6°.3
Dybde	Overfl. 9°.2 10 Fv. 8.7	Overfl. 10°.2 2 Fv. 10.2	Overfl. 9°.6 2 Fv. 9.6	Overfl. 9°.4 2 Fv. 9.5	Overfl. 9°.6 2 Fv. 9.3	Overfl. 9°.7 2 Fv. 9.6	Overfl. 9°.5 2 Fv. 9.0	Overfl. 9°.0 2 Fv. 8.9	Overfl. 1°.8 2 Fv. 1.8	Overfl. 5°.7 20 Fv. 7.0
i	20 — 7.6 30 — 7.2	10 — 8.3 20 — 9.3	10 — 9.3 20 — 8.3	10 — 9.3 20 — 8.4	10 — 9.1 20 — 8.9	10 — 9.4 20 — 9.3	10 — 9.0 20 — 8.7	10 — 8.8 20 — 8.5	10 — 2.7 20 — 4.0	40 — 7.8 55 — 7.0
Favne	40 — 6.6 50 — 6.3	30 — 7.6 40 — 7.7	30 — 7.1 40 — 6.7	30 — 7.8 40 — 7.6	30 — 7.7 40 — 7.4	30 — 9.0 40 — 7.6	30 — 7.9 40 — 7.9	30 — 7.1 40 — 7.1	30 — 4.7 40 — 5.2	100 — 6.5 180 B. 6.0
under	60 — 5.9 73 — 5.9	50 — 6.5 55 — 6.3	55 — 6.2 100 — 6.0	55 — 7.2 100 — 7.0	55 — 7.2 100 — 7.0	55 — 7.0 100 — 7.0	55 — 6.8 500 — 6.1	100 — 7.0 215 — 6.5	55 — 6.2 100 — 6.0	
Havets	106 B. 6.0	126 — 6.0 159 B. 7.0	155 B. 6.2	150 — 6.7 300 — 6.0	200 — 7.0 300 — 6.0		965 B. 4.4	350 — 5.3	200 B. 4.8	
Overflade.				360 B. 6.0	400 — 5.5 580 B. 5.2					
Lodskud. Bundart.	106 Fv. Grus og Skaller.	162 Fv. Ler.	156 Fv. Ler og Skaller.	363 Fv. graat Ler.	585 Fv. gult Ler.	Linen sprang.	970 Fv. Ler og Smaasten.	353 Fv. Smaasten og Koral.	203 Fv. Smaasten.	184 Fv. Smaasten og Skaller.

Linje 2.

Vertikal. Nr. 1888. N. Br. V. Lgd. Luftens Temp.	11. 12. Juli 8 am. 65° 30'.5 29° 27'.9 9° 5	12. 12. Juli 11 am. 65° 34'.5 28° 56'.2 10° 5	13. 12. Juli 2 pm. 65° 39'.0 28° 25'.0 9° 7	14. 12. Juli 10 pm. 65° 42'.8 27° 23'.3 8° 9	15. 13. Juli 2 am. 65° 45'.4 26° 36'.7 6° 9	16. 14. Juli 1 pm. 66° 0' 24° 9' 7° 7
Dybde	Overfl. 8° 8 2 Fv. 8.7	Overfl. 8° 7 2 Fv. 8.6	Overfl. 9° 2 2 Fv. 8.9	Overfl. 9° 5 2 Fv. 9.4	Overfl. 8° 4 2 Fv. 8.3	Overfl. 8° 5 2 Fv. 8.1
i	10 — 8.3	10 — 8.3	10 — 8.5	10 — 8.3	10 — 8.0	10 — 7.9
Favne	30 — 7.0	20 — 8.0	20 — 8.7	20 — 7.3	30 — 6.5	20 — 7.4
under	55 — 6.8	40 — 7.1	30 — 7.0	30 — 7.2	55 — 6.2	28 B. 7.2
Havets	100 — 6.4	100 — 6.7	40 — 7.0	40 — 7.0	70 — 6.1	
Overflade.	300 — 6.0	300 — 6.0 600 B. 5.7	55 — 8.0 100 — 6.4 300 — 6.0 550 B. 5.8	55 — 6.8 100 — 6.5 200 — 6.2 320 B. 5.7	100 — 5.7 109 B. 5.7	
Lodskud.	550 Fv.	609 Fv.	553 Fv.	320 Fv.	120 Fv.	30 Fv.
Bundart.	Smst. og Skaller.	Smaasten.	Sten og Skaller.	Smaasten.	Smaasten.	gr. Sd. Skaller.

Linje 3.

Vertikal Nr. 1888. N. Br. V. Lgd. Luftens Temp.	17, 23. Juli 12 pm. 66° 33'.0 22° 55'.0 6° 8	18. 24. Juli 4 am. 66° 53'.7 22° 29'.5 5° 7	19. 24. Juli 8 am. 67° 17'.4 22° 0'.0 3° 4	20. 24. Juli Md. 67° 26'.3 21° 39'.0 1° 9
Dybde i	Overfl. 7° 3 10 Fv. 7.6	Overfl. 7° 7 2 Fv. 7.6	Overfl. 1° 2 2 Fv. 1.1	Overfl. 1° 5 20 Fv. 6.0
Favne	20 — 7.4	10 — 7.4	10 — 0.7	30 — 5.8
under	32 B. 7.2	30 — 7.1	20 — 1.7	40 — 5.4
Havets		50 — 5.3	30 — 2.3	50 — 5.7
Overflade.		70 B. 5.4	50 — 5.1	100 — 4.1
			100 — 4.0	200 — 0.1
			140 — 3.0	250 — 0.1
			190 B. 2.5	
Lodskud.	35 Fv.	70 Fv.	196 Fv.	308 Fv.
Bundart.	Ler.	Ler.	Ler.	Ler.

Linje 4.

Vertikal Nr. 1888. N. Br. V. Lgd. Luftens Temp	20. 24. Juli Md. 67° 26'3 21° 39'0 1°9	21. 24. Juli 4pm. 67° 15'3 21° 24'0 1°2	22. 24. Juli 6pm. 67° 11'2 21° 12'0 2°3	23. 24. Juli 8pm. 67° 5'3 20° 53'0 1°6	24. 24. Juli 10pm. 67° 0'4 20° 39'0 1°2	25. 24. Juli 12pm. 66° 54'0 20° 20'0 2°5	26. 25. Juli 2½am. 66° 48'6 20° 5'0 2°4	27. 25. Juli 4am. 66° 44'3 19° 53'0 2°2
Dybde i	Overfl. 1°5	Overfl. 3°0	Overfl. 2°8	Overfl. 3°7	Overfl. 3°5	Overfl. 5°0	Overfl. 4°7	Overfl. 5°2
Favne	20 Fv. 6.0	2 Fv. 2.8	150 Fv. 0.6	2 Fv. 2.9	130 Fv. 4.2	5 Fv. 5.0	200 Fv. 0.7	10 Fv. 5.0
under	30 — 5.8	10 — 2.7		10 — 3.5		20 — 3.5		20 — 4.1
	40 — 5.4	25 — 2.8		20 — 4.1		40 — 4.0		30 — 2.7
	50 — 5.7	50 — 5.0		42 — 5.8		63 — 5.0		60 — 4.6
Havets	100 — 4.1	100 — 3.7		82 — 5.2		96 — 4.8		80 — 4.7
Overflade.	200 — 0.1	150 — 1.0		120 — 2.3		126 — 4.2		110 — 4.6
	250 — 0.1					180 — 2.8		
Lodskud.	308 Fv.	163 Fv.	157 Fv.	124 Fv.	133 Fv.	189 Fv.	210 Fv.	130 Fv.
Bundart.	bl. Ler.	bl. Ler.	bl. Ler.	bl. Ler.	bl. Ler.	brunt Ler.	bl. Ler.	bl. Ler.

DIAGRAM I. Linje 1. 1888.

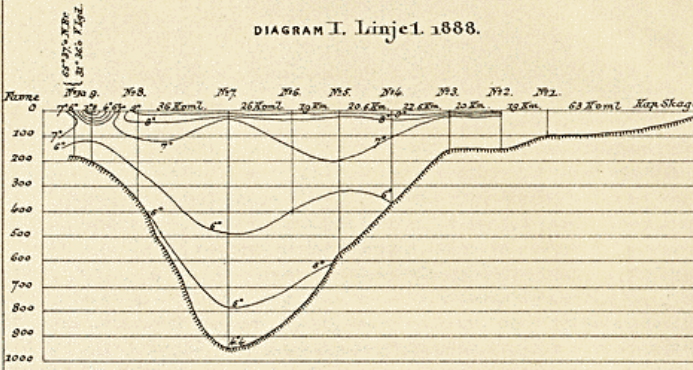

DIAGRAM II. Linje 2. 1888.

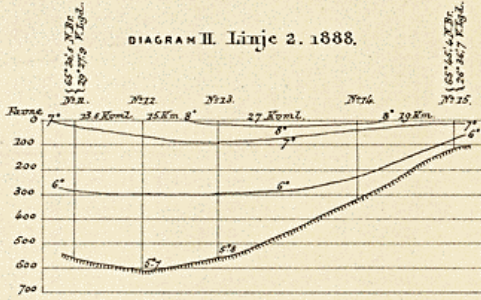
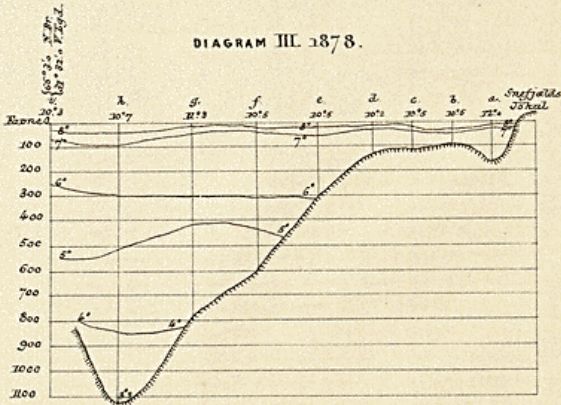

DIAGRAM III. 1878.

Overigtskaart over
Dybdeaalinger i Danmarksstrædet 1888.

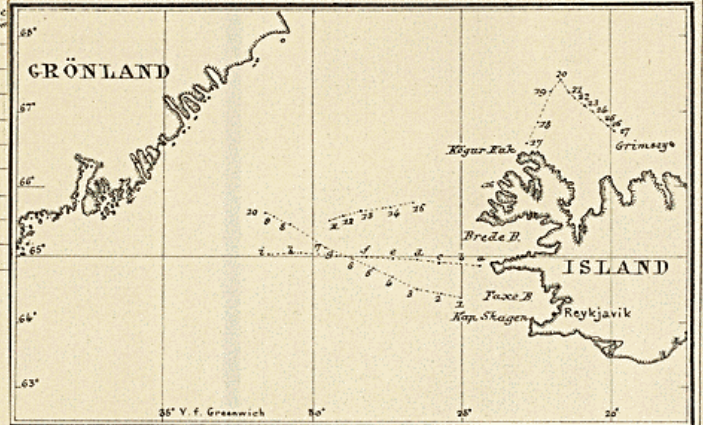
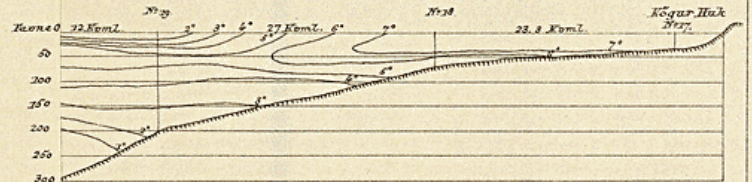
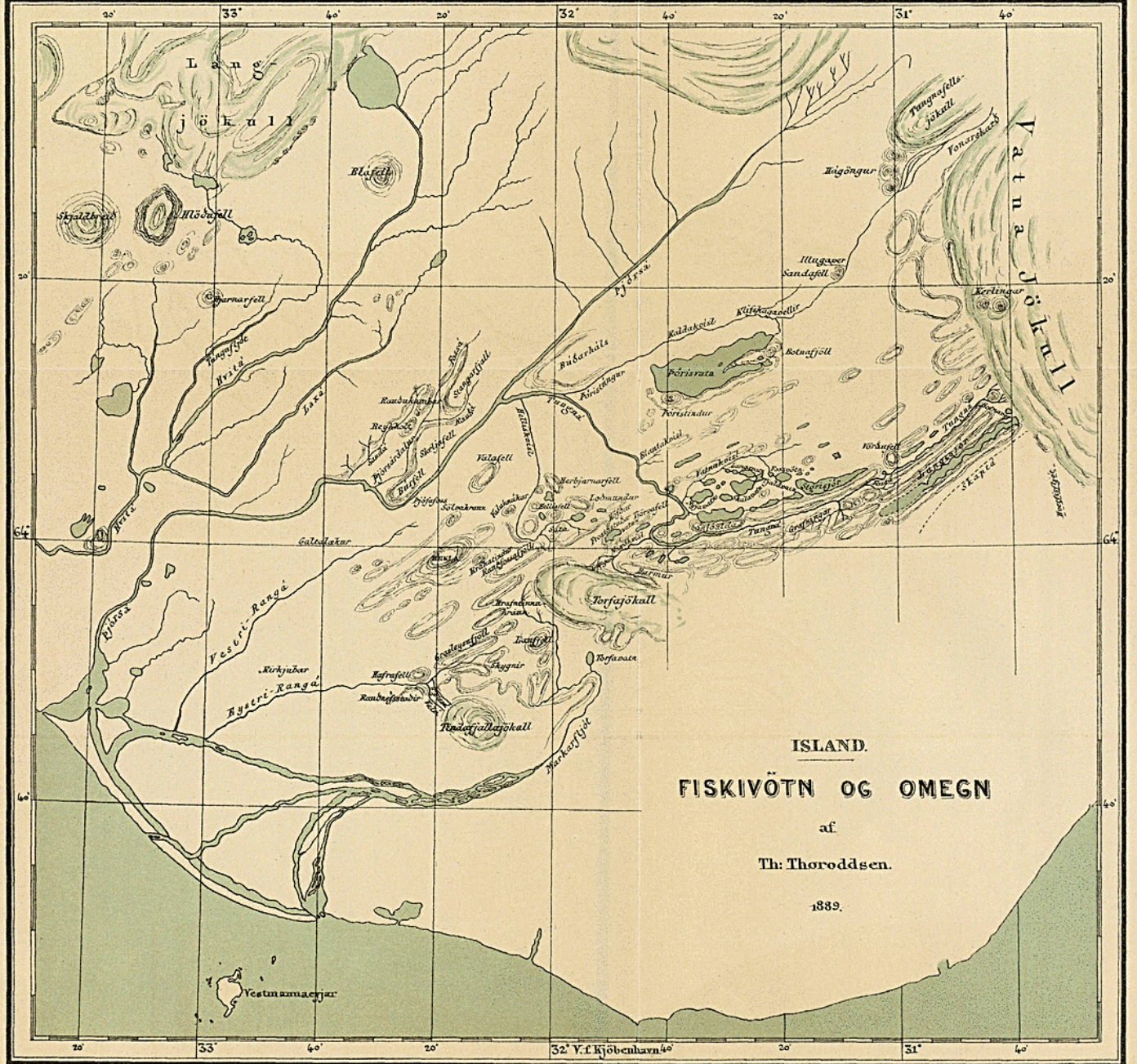

DIAGRAM IV. Linje 3. 1888.

ÅREL E. ÅARST. KOPENHAGEN